

TUSSEN PEN EN PAN

Vijf kinderen Fré, Marc, Sam, Fleur, Olivier in de leeftijd van 21 tot 31 jaar en mijn man Theo zorgen voor veel leven in de brouwerij.

Liefde Cohen

Hij was al oud in mijn jeugd. Zijn donkere, sonore stem had hij toen ook al. Ik zat onder de visnetten in bruin/oranje omgevingen en probeerde in Frankrijk verliefd te worden op een Nederlandse dichter, die ook iets met hem had.

Ik zing. Het is nog warm. De zwaluwen vliegen hoog. Vliegtuigen komen over. Mensen klappen hartstochtelijk.

Suzanne, mijn derde doopnaam, daar zong hij toen over. Het was sidderend prachtig en op mijn lijf geschreven voor dat moment. Voor de eerste keer dat ik besefte dat de wereld aan mijn voeten lag en dat ik dingen deed die mijn ouders totaal ontgingen.

Ik ben in Amsterdam. Wijf van de wereld. In de open lucht met zicht op de hemel voltrekken zich oneindig veel verhalen. Mijn oude Leonard is beter bij stem dan ooit. De haard in zijn keel is bijna verdwenen. Bedwelmende teksten. Hij tokkelt op zijn gitaar. Weergalos. Mijn zoon die dat ook kan, wordt er weemoedig van. Wat moet hij nog? Zo was ik vroeger ook. Hij krijgt een zoen als oppepper. Een vorm van steun en dank.

Voor mij ligt het nu anders. Ik weet wat ik heb. Ik probeer iets van mijn ouderdom te maken. Ik heb zicht op mijn historische momenten. Zondag bij Wassenaar in de Noordzee gezwommen, die warm was en voor die ene bijzondere keer ook nog eens ontgaan van golven.

'Suzanne takes you down to her place near the river/ You can hear the boats go by/ You can spend the night beside her.'

Voor eeuwig in mijn hoofd. Veel mannen zijn voorbij gekomen, liefdes zijn overgegaan, maar Leonard Cohen is gebleven. Ik ben een echte fan. Ik zie hem in het Olympisch Stadion. Ik ben geen meisje meer, maar mijn hart klopt nog op dezelfde manier. Mijn zoon van 21 zit naast me. We voelen elkaars warmte in de smalle kuisstoeltjes. Hij heeft dit uitje een paar weken geleden spontaan geregeld voor mijn verjaardag. Mijn opvoeding heeft op dit punt uitstekend gewerkt. Olivier bewondert hem ook. Met nog een paar andere jongens en meisjes zorgen zij ervoor dat de gemiddelde leeftijd in het uitverkochte stadion naar beneden gaat. De sfeer is buitengewoon ontspannen. Het is misstijl als Cohen opkomt en zijn hoofdje monter afzet. Voor mij. Hij blift. Nog meer dan destijds?

'Dance Me to the End of Love', zijn begin. Mijn opening. Dezelfde vlinders in mijn buik als veertig jaar geleden.

Dat deed ik ook toen ik 16 was en logeerde bij mijn grootouders in Scheveningen. En ook nog over het strand ezel mocht rijden. Nu ben ik een geconserveerde vrouw in een zanderling bikini, die geniet van ongewone dingen. Zo lijkt het.

Mischien heeft dat gedweep met die man op dat podium daar ook mee te maken.

Gracieuze en charmant stelt hij zijn muzikanten voor. Magistraal spelen ze. Ook de drie achtergrondzangeressen zijn opvallend goed.

Hij is 77 en vitaal. Zonder tekenen van verval. Leonard Cohen zingt speciaal voor mij Suzanne. In Amsterdam. Ga ik dit ooit nog meemaken? Daarom voor eeuwig in mijn hoofd: my man.

Ik koop voor Olivier zijn T-shirt. He knows she's half crazy. Hallelujah.

SASKIA STOELINGA

Reageren? s.stoelinga@hdcmmedia.nl

Forescate wacht op droger veld

DOOR HERMAN JOURNAL
VOORSCHOTEN - De hockeyers van Forescate in Voorschoten moeten zeker nog een maand wachten, voordat zij het vierde veld weer kunnen gebruiken. De afwatering van het terrein aan de Weddeloop functioneert nog steeds niet naar behoren, zodat een betere drainage noodzakelijk is.

'Daardoor komen wij in problemen', zegt een woordvoerder van de club. 'Wij kunnen als hockeyvereniging niet uit de voeten met vier velden. Nu is het heel lastig alle wedstrijden en trainingen te plannen.'

Daar komt nog bij dat er op het vierde veld doordeeweeks wordt

gegynd door middelbare scholieren. Ook een kinderopvang maakt er af en toe gebruik van. De gemeente Voorschoten, eigenaar van het veld, liet het in 2008 aanleggen door CSC, een bedrijf dat is gespecialiseerd in kunstgrassystemen voor buitensporten'. Forescate is echter al

vanaf het begin niet tevreden over de kwaliteit ervan. 'De waterdoorlaatbaarheid is slecht. Elk jaar weer moesten we het veld er af en toe uitgooien bij slecht weer, omdat het water niet weg kon. Dan viel er niet op te spelen.'

Het probleem is volgens hem meteen gemeld aan de gemeente, maar tot een aanvaardbare oplossing is het nog niet gekomen. Gemeente en CSC konden het niet eens worden over de vraag wie het veld moest worden overlegd. Na veelvuldig vruchteloos overleg besloot

Voorschoten ingenieursbureau Tauw de opdracht te onderzoeken wat er precies mis was met het veld. Tauw concludeerde dat het funderingszand en de 'ontwateringsdiepte' niet aan de gestelde normen voldeden. Bovendien opperde het bureau dat de drainage 'mogelijk foutief' was aangelegd. Volgens het ingenieursbureau een gedeelde verantwoordelijkheid van CSC en de gemeente, als opdrachtgever en toezichthouder. Alleen zouden zij dan ook voor de kosten van een nieuwe drainage moeten opdraaien. Voor Voorschoten be-

tekt dit een bedrag van 130.000 euro.

De spreekbuis van de hockeyclub zegt dat er deze zomer inderdaad is begonnen met het werken aan een nieuwe drainage. 'Alleen liggen de werkzaamheden alweer sinds begin juni stil. Er gebeurt niets meer, het is één groot drama.'

Een woordvoerder van de gemeente meldt echter dat de nieuwe drainage inmiddels is gelegd. 'De aanleg is in principe gelukt, de nieuwe drainage voldoet aan de normen. Alleen bleek na een paar enorme regenbuien, dat het

water aan de zijanten nog steeds blijft liggen. Niet op het speelveld, maar buiten de lijnen. Omdat het bouwvak was, is dat nog niet verholpen.'

De aannemer heeft een oplossing voor de afwatering van het terrein, zegt de gemeentewoordvoerder. Daarvoor moet dan een deel van de bovenlaag van het kunstgrasveld worden verwijderd, om er een ander soort zand op te storten dat het water beter doorlaat. 'Dat duurt even, maar de aannemer heeft hoe dan ook toegezegd dat alles op 22 september gereed is.'

OP DE WERKVLOR

Niels Eldering bij het couveusevormige incubatiecentrum in Noordwijk.

FOTO HELCO KUIPERS

Consument wil eigenlijk hetzelfde als astronaut

Zeil is saai voor mensen aan de kant of voor televisiekijkers. Ze hebben geen idee wie er voor ligt of hoe hard het gaat. Maar tijdens de Olympische Spelen kon de kijker volgen hoe de boten voeren. Dankzij satellitnavigatie; ruimtevaarttechnologie met een aardse toepassing.

Het bedrijfje Sport-track begon in de veilige warmte van het Noordwijkse Business Incubation Centre (BIC). Inmiddels maakt het realtime-volgsystemen voor allerlei sporten, niet alleen zeilen of surfen. Sport-track ontwikkelde samen met een ander bedrijf

zelfs chips die in hardloopschoenen passen. Ideaal voor marathons. Niels Eldering is 'technology transfer officer' - hij zorgt dat rond het Noordwijkse ruimtevaartcentrum startende bedrijven kunnen opbloeien die technologie uit de ruimtevaart een aardse toepassing geven. Noordwijk had de eerste couveuse, inmiddels zijn er zeven in Europa. 'Het is zo mooi om te zien dat er hier banen worden gecreëerd', zegt hij. Op dit moment zijn er ruim 160 mensen in dienst van ondernemingen in het BIC, in totaal zijn er 386 banen geschapen.

Spullen die in de ruimte zijn gebruikt, blijken vaak heel goed toepasbaar op aarde. Astronauten gebruikten de 3D-camera van het Leidse bedrijf Cosine om te filmen aan boord van het ruimtestation ISS. Op aarde bleek het ook talloze andere mogelijkheden te bieden - zoals het filmen van medische operaties of het vastleggen van een plaats delict in hoge resolutie. 'In de ruimte moest de 3D-camera eenvoudig te bedienen zijn, want de tijd van astronauten is kostbaar. Maar ook consumenten hebben veel aan hun hoofd en ook zij willen tegenwoordig

hetzelfde gebruiksgemak'. Er zijn eindeloze mogelijkheden om ruimtevaarttechnologie te 'vermarkten'. Miramap gebruikt de gevoelige satellietapparatuur om dijken door te meten op zwakke plekken. Blackshore ontwikkelde een spel waarmee particulieren foto's van het Marsoppervlak analyseren - door het in spelvorm te gieten, wordt het analyseren van data veel goedkoper. Snowmate levert techniek voor communicatie in 'zwermen': skiërs, duikers of fietsers die elkaar op de hoogte houden waar ze zijn. Sommige van de door ESA opge-

kweekte ondernemingen zijn echte succesverhalen. Zonnepanelen van satellieten klappen in de ruimte open met behulp van 'geheugenmetaal', dat je kunt opvouwen maar dat wel zijn oorspronkelijke vorm onthoudt. Dat materiaal wordt nu gebruikt voor stents in bloedvaten, die pas openklappen als ze op hun plek liggen in een ader. 'Dat hebben wij nog ondersteund met 15.000 euro', zegt Eldering. 'Het bedrijf is uiteindelijk verkocht voor 27 miljoen.'

SILVAN SCHOONHOVEN

Sloot Stompwijkseweg droog

STOMPWIJK - Door een menselijke fout is een deel van de sloot langs de Stompwijkseweg, bij de Molendriegang, gisteren drooggevallen. Een aannemer deed daar onderzoek in opdracht van de provincie Zuid-Holland naar problemen met het water dat onder de molens door de polder instroomt.

Door een communicatiefout heeft de molenaar de sloot helemaal leeg laten lopen, aldus een

woordvoerder van de provincie. 'Terwijl een stukje al genoeg was geweest.'

Onder toezicht van Hoogheemraadschap van Rijnland heeft de aannemer het waterpeil gisteren weer op goede hoogte gebracht. 'Gefaseerd, want in een keer al het water terug is niet goed', aldus een woordvoerder van Rijnland. Door het droogvalven van de sloot komt de stevigheid van de kades in het gedrang.

DOOR HEDSKE VOCHTELOO
LEIDEN/OEGSTGEEST - Rob en Rietje Proper zitten in het namiddagzonnetje met een goed glas wijn. Ze genieten van het schouwspel in hun eigen tuin. De monden op de vele voorbijvarende plezierbootjes vallen open van verbazing: drie struisvogels in Leiden.

De mannetjesstruisvogel houdt alles achterdochtig in de gaten. Hij bewaakt een nest vol kostbare eieren. Die worden binnenkort verwerkt in de cheesecake van het Oegstgeeste restaurant De Beukenhof.

Rob en Rietje Proper wisten niet wat ze hoorden toen ze werden gebeld op hun vakantieadres. 'Jullie zijn grootouders geworden, vertelde de oppas me', grinnikt Rob Proper. Het ging echter niet om de kinderen van het echtpaar, maar om de drie struisvogels die in de tuin lopen. 'Voor Johan Strauss, Frau Vögel en het andere vrouwtje is het de eerste keer dat ze eieren leggen. We vinden het fantastisch.'

De drie vogels waren een afscheidscadeau van de Rabobank waar Proper werkte. 'Ik had ooit gepraat dat ik twee dingen nog graag wilde in het leven. Markies worden en op een struisvogel naar het werk rijden. Die tweede wens hebben ze gehonoreerd.'

Op een struisvogelboerderij in Sluis kregen Rob en Rietje

Rob Proper: 'Ze hebben het verstand van een fruitvlieg.'

Proper een heel verhaal over wat je allemaal met een struis kan doen. Tassen maken van de huid, advocaat van de eieren, huidproducten van het vet. Maar van die opties willen ze niets weten. 'Ze bezorgen ons zoveel plezier. Hoe vaak er wel niet in plat Leids vanaf een langsvarende boot is gebruikt 'kijk nou: een pauze'. Ze worden zeventig jaar oud, ze kunnen zo meelopen in de stoet als wij begraven worden', grapt de heer des huizes, terwijl papa struisvogel op hem af komt

lopen. 'Rustig maar Herr Strauss. Het is al goed.' Hij geeft het beest een aai. 'Ze zijn heel tam. Gelukkig maar, want ze hebben het verstand van een fruitvlieg. De eieren liggen gewoon in het zand op een heuvel, er zijn er al een paar het water in gegleden. Ik heb een kuil moeten graven en een hek voor het water moeten maken.'

Een van de dames komt ook een kijkje nemen. Met haar snavel draait ze de negen eieren om. 'Dat voorkomt dat het kuiken aan de schaal groeit',

Rozendal verwerkt de eieren in een gerecht. FOTO'S HEDSKE VOCHTELOO

legt Rietje Proper uit. De loopvogels zijn niet de eerste bijzondere 'huisdieren' die familie Proper bezit. 'Ik was een keer op een veemarkt en ik zag daar een kalfje staan. Hij was nog als laatste over, het was echt een scharminkel. Voor de lol zei ik tegen de boer dat ik

hem voor vijftig gulden mee zou nemen. De boer gaf een klap op mijn hand. Geklacht is geklacht, zei hij. Ik kon er niet meer onderuit,' vertelt Proper. 'Ik zie ze nog het erf op komen rijden', vult zijn vrouw aan. 'Rob in mijn oude MG, het dak open. Met een kalf op de bijrij-

derplaats.' Daarna volgden nog vele beesten. 'Schapen, kippen, pauwen. We hebben alles gehad. De veerarts heeft zelfs een keizersnee bij een schaap uitgevoerd op een oude molenduur. De lammetjes kregen een box naast de box van onze dochter. Dan gaf ik haar de borst en Rob de lammetjes met de fles.'

Rob Proper houdt een struisvogelei omhoog. Hij tikt op de schaal. 'De dames krijgen extra schelpen, ze moeten anderhalf kilo per dag eten. Zo nemen ze zoveel mogelijk kalk op.' Een struisvogelvrouwtje legt zo'n vijftien eieren per keer. Met twee vrouwtjes en dus een overvloed aan eieren moest de familie Proper creatief zijn.

'De eieren komen in dit klimaat niet uit. Dus nemen we nu naar iedere verjaardag een ei mee. En we hebben er een geschonken aan onze vriend Erwin Rozendal van restaurant De Beukenhof.' Een struisvogelei staat gelijk aan veertig kippenieren, dus hebben ze bij De Beukenhof voorlopig voldoende ingrediënten voor de speciale struisvogelcheesecake die op het menu komt te staan.

(ADVERTENTIE)

DTM ZANDVOORT 24-26 AUGUSTUS

Tickets bestellen via www.dtm.com www.circuit-zandvoort.nl

autovisie